

Bryssel, 9. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10208/26

Toimielinten välinen asia:
2025/0419(COD)

LIMITE

ECOFIN 782
FISC 212
UD 168
ENV 674
CLIMA 305
CODEC 1102

ILMOITUS

Lähettiläs: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Neuvosto

Asia: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2023/956 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse sen soveltamisalan laajentamisesta jatkojalostustuotteisiin ja kiertämisen estävistä toimenpiteistä
– Yleisnäkemys

I JOHDANTO

1. Komissio antoi 17. joulukuuta 2025 ehdotuksen asetukseksi asetuksen (EU) 2023/956 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse sen soveltamisalan laajentamisesta jatkojalostustuotteisiin ja kiertämisen estävistä toimenpiteistä¹, niin kuin se oli ilmoittanut puhtaan teollisen kehityksen ohjelmassa² ja teräs- ja metallialan toimintasuunnitelmassa³.

¹ ST 16973/25 + ADD 1–6.

² ST 6515/25.

³ ST 7288/25.

2. Komission ehdotuksella muutetaan hiilidioksidipäästöjen säätömekanismin perustamisesta rajalle 10 päivänä toukokuuta 2023 annettua asetusta (EU) 2023/956⁴ (CBAM-asetus), ja sen päätavoitteet ovat seuraavat:
- a) laajentaa CBAM:n soveltamisalaa, jotta voidaan puuttua sellaisten arvoketjujen loppupäässä tuotettavien tuotteiden (jatkojalostustuotteet) hiilivuotoriskiä, joihin sisältyy CBAM-asetuksen soveltamisalaan kuuluvia teräs- ja alumiinituotteita;
 - b) ottaa käyttöön kiertämisen vastaisia toimenpiteitä, joilla estetään CBAM-velvoitteiden välttäminen;
 - c) parantaa teknisiä sääntöjä, jotka koskevat päästöjen osoittamista sähköön, jotta voidaan edistää tuontisähkön hiilestä irrottamista.
3. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa⁵ lainsäädäntöehdotuksesta 19. maaliskuuta 2026. Euroopan parlamentin ja Euroopan alueiden komitean lausuntoja ei ole vielä saatu.

II ASIAN KÄSITTELYN TILANNE

4. Pysyvien edustajien komitea (Coreper) perusti 9. heinäkuuta 2025 uudelleen hiilirajamekanismia käsittelevän ad hoc -työryhmän (AHWP CBAM), jonka toimeksiantoon kuuluu tätä lainsäädäntöehdotusta koskevien neuvottelujen valmistelu.
5. Puheenjohtajavaltio Kypros on asettanut aiheen käsittelyn etusijalle ja kehottanut jäsenvaltioita saattamaan tarvittavan valmistelutyön päätökseen ennen kesäkuussa 2026 pidettävää neuvoston istuntoa (Ecofin).

⁴ EUVL L 130, 16.5.2023, s. 52–104. Muutettu (yksinkertaistettu) asetuksella (EU) 2025/2083 (EUVL L, 2025/2083, 17.10.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj>).

⁵ ST 7828/26.

6. Pysyvien edustajien komitean kokouksessa 3. kesäkuuta 2026 valtuuskuntien suuri enemmistö oli valmis hyväksymään puheenjohtajavaltion kompromissitekstin, mutta tarvittavaa määräenemmistökannatusta ei vielä saatu kokoon.
7. Ratkaisematta on tässä vaiheessa kolme keskeistä kysymystä (kuvattu tämän ilmoituksen III osassa), ennen kuin valtuutus Euroopan parlamentin kanssa tästä aiheesta käytäviä neuvotteluja varten voidaan saada.
8. Muihin jäljellä oleviin huolenaiheisiin vastaamiseksi puheenjohtajavaltio on lisäksi muokannut 22 artiklan 2 kohtaa, jossa nyt täsmennetään, että CBAM-ilmoittajat voivat vuoden 2027 osalta käyttää myös tosiasiallisia tuotesidonnaisia päästötietoja odotettaessa ilmoituksen jättämistä edeltävää todentamista.
9. Puheenjohtajavaltion viimeisin kompromissiteksti, jossa tämä uusi muutos on otettu huomioon, on asiakirjassa ST 10209/26.

III KESKEISET KYSYMYKSET

a) CBAM-asetuksen soveltamisalan ulottaminen komission ehdotusta laajemmalle (luettelo CN-koodeista, muutokset CBAM-asetuksen liitteeseen I)

10. CBAM-asetuksen nykyinen soveltamisala rajoittuu sen liitteessä I lueteltujen perusmateriaalien joukkoon (alumiini, sementti, sähkö, lannoitteet, vety sekä rauta ja teräs). Näitä perusmateriaaleja käytetään usein tuotantopanoksina arvoketjun loppupäässä tuotettavissa tavaroissa eli jatkojalostustuotteissa. Komissio ehdottaa hiilirajamekanismin tavoitteiden tehokkuuden säilyttämiseksi CBAM-asetuksen soveltamisalan laajentamista luettelolla, jossa on 180 jatkojalostustuotetta (tuotteita, jotka kuuluvat tiettyihin CN⁶-koodeihin).

⁶ Yhdistetty nimikkeistö (Combined Nomenclature) – Neuvoston asetus (ETY) N:o 2658/87, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1987, tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista (EYVL L 256, 7.9.1987, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj>).

11. Komissio toteaa ehdotukseen liitetyissä perusteluissa, että tavaroiden valinnassa käytettiin ”tehokkuutta ja oikeasuhteisuutta mittaavien indikaattoreiden kokonaisuutta, joka käsitti muun muassa tuotannon ja tuonnin kokonaispäästöt CN-koodeittain sekä jatkojalostustuotteiden materiaalikoostumusta kuvaavan indikaattorin. [...] Indikaattoreita käytettiin lisäksi varmistamaan, että tavaroiden valinnassa otetaan huomioon myös toimitusketjujen monimutkaisuus. Tämän perusteella ehdotuksella laajennetaan CBAM:n soveltamisalaa koskemaan valikoituja teräs- ja alumiini-intensiivisiä jatkojalostustuotteita siten, että tavoitteena on maksimoida ympäristöhyödyt kattamalla enemmän päästöjä ja samalla rajoittaa mahdollisimman paljon tuojille ja kolmansien maiden toiminnanharjoittajille aiheutuvaa hallinnollista raskautta ja monimutkaisuutta.”
12. Keskustelut pysyvien edustajien komiteassa ja AHWP CBAM -työryhmässä ovat osoittaneet, että kaikki valtuuskunnat ovat yhtä mieltä periaatteesta, jonka mukaan CBAM:n soveltamisalaa sisällytettävien tavaroiden (CN-koodien) valinnan olisi perustuttava objektiivisiin kriteereihin.
13. Puheenjohtajavaltion kompromissitekstissä sovelletaan näiden keskustelujen perusteella komission ehdotuksen soveltamisalan laajentamiseen (muuttamiseen) seuraavia kriteerejä:
- a) valitaan tavarat, jotka kuuluvat komission ehdotuksen mukaisten CN-koodien kanssa samaan kuusinumeroiseen ryhmään (HS-koodi) ja jotka noudattavat korvattavuuden ja täydentävyyden periaatetta, ja lisätään myös koodit, jotka täyttävät kaikki komission ehdotuksen perustana käytetyt kynnysarvot;
 - b) valitaan tavarat, jotka kuuluvat komission ehdotuksen mukaisten CN-koodien kanssa samaan nelinumeroiseen ryhmään (HS-koodi) ja jotka noudattavat päästörajaa (vain tavarat, joiden hiilidioksidiekvivalenttipäästöt ovat vähintään 50 kilotonnia tavaratonnia kohti);

- c) kun edellä mainittuja kriteerejä on sovellettu, valitaan lisäkoodeja (ja poistetaan osa niistä komission ehdotuksesta) ottaen huomioon päästötaso, kaupattavuus, olennaisuus, toimitus- ja arvoketjujen erityispiirteet, kiertämisen riski tai korvattavuus, pyrkien säilyttämään CBAM:n johdonmukaisuus ja tehokkuus, kun samalla varmistetaan johdonmukaisuus muiden EU:n toimintapolitiikkojen, kuten kansanterveyden suojelun, kanssa ja pidetään kiinni EU:n ilmastotavoitteista.
14. Edellä mainittuja kriteerejä soveltamalla saadaan joukko CN-koodeja, jotka on esitetty muutoksena kompromissitekstin liitteessä I olevaan CN-koodien luetteloon.⁷
15. Lisättävien CN-koodien valitsemisesta keskusteltiin jo 3. kesäkuuta pidetyssä pysyvien edustajien komitean kokouksessa, missä osa valtuuskunnista vaati CN-koodien luettelon laajentamista vieläkin enemmän, kun taas toiset kannattivat varovaisempaa lähestymistapaa, jonka mukaan mahdollinen laajennus olisi mahdollisimman lähellä komission ehdotusta. Valtuuskuntien suuri enemmistö olisi kuitenkin valmis hyväksymään puheenjohtajavaltion kompromissiehdotuksen, ja jotkin jäsenvaltiot ilmoittivat, etteivät ne voisi hyväksyä puheenjohtajavaltion ehdotusta kunnianhimoisempaa soveltamisalan laajennusta.
16. On tärkeää huomata, että kompromissitekstiin sisältyy myös CBAM-asetuksen 30 artiklan 3 kohdan muutos, joka merkitsisi CBAM:n soveltamisalaan lisättäväksi suositeltavien jatkojalostustuotteiden tarkastelemista vuosittain uudelleen.

⁷ Ks. asiakirjan ST 10209/26 liitteen I lopussa olevat ”Huomautus 1” ja ”Huomautus 2” (sivu 81 ja sivu 108).

17. Näiden huomioiden perusteella puheenjohtajavaltio katsoo, että mahdolliset tähän aiheeseen liittyvät lisämuutokset kompromissitekstiin (CN-koodien luettelon laajentaminen tai supistaminen) niukentaisivat kompromissitekstin tällä hetkellä saamaa kannatusta. Puheenjohtajavaltio katsoo, että tämän ratkaisun pitäisi olla kompromissin hengessä valtuuskuntien hyväksyttävissä neuvoston lähtökohdaksi tuleviin neuvotteluihin Euroopan parlamentin kanssa.
18. Puheenjohtajavaltio painottaa myös, että CN-koodien luetteloa ja niiden valintaperusteita olisi pidettävä ”joustavana” valtuutuksena, sillä valintaa on seurattava jatkuvasti ja mukautettava dataan ja muihin tietoihin tehtävien asiaankuuluvien päivitysten perusteella siihen saakka, kunnes lainsäätäjät ovat päässeet asiasta yhteisymmärrykseen.
- b) *Komissiolle annettava valta poistaa väliaikaisesti tietyt tavarat CBAM:n soveltamisalasta (27 a artikla)***
19. Komissio ehdottaa, että CBAM-asetukseen lisätään 27 a artikla, jonka mukaan komissiolla on valta antaa delegoituja säädöksiä tietyjen tavaroiden poistamiseksi CBAM:n soveltamisalasta, jos unionin sisämarkkinoille aiheutuu vakavaa haittaa vakavien ja ennakoimattomien olosuhteiden vuoksi. Komission ehdotuksen mukaan poisto olisi väliaikainen ja jatkuisi siihen saakka, kunnes vakavat ja ennakoimattomat olosuhteet ovat ohi.

20. Valtuuskuntien enemmistö vastusti näin laajan valtuutuksen antamista komissiolle (lähinnä CBAM:n tehokkuuden vaarantumisen ja valtuutuksen epätarkan rajaamisen vuoksi). Useat valtuuskunnat pitivät kuitenkin 27 a artiklaa välttämättömänä osana kokonaiskompromissia.
21. Jäsenvaltioiden kantojen lähentämiseksi ja niiden poliittisiin ja oikeudellisiin huolenaiheisiin vastaamiseksi puheenjohtajavaltio on pyrkinyt tekemään 27 a artiklasta selkeämmän ja yksityiskohtaisemman ja määrittelemään tarkasti komissiolle annettavan valtuutuksen toimintamekanismin ja rajat.
22. Pysyvien edustajien komitean kokouksessa 3. kesäkuuta jäsenvaltioiden suuri enemmistö oli valmis hyväksymään tätä artiklaa koskevan puheenjohtajavaltion kompromissitekstin, jossa nyt säädetään, että komissio voi aloittaa menettelyn tiettyjen tavaroiden jättämiseksi väliaikaisesti CBAM:n ulkopuolelle täytäntöönpanosäädöksellä, joka voidaan hyväksyä erittäin tiukoin edellytyksin.
23. Osa valtuuskunnista katsoi kuitenkin, että kriteerit, joiden toteutuessa komission aloite täytäntöönpanosäädökseksi voidaan antaa, ovat liian rajoittavat (27 artiklan 3 a kohta):
- a) hinnan yhtämittäinen nousu (ottamatta huomioon CBAM:n taloudellisia velvoitteita) eli tilanne, jossa sellaisen tavaran keskimääräinen tuontihinta, jonka tuonnista EU on riippuvainen, on kiinteinä hintoina ilmaistuna noussut yli 50 prosenttia verrattuna saman CBAM-tavaran keskimääräiseen tuontihintaan aiempien kymmenen vuoden aikana;
 - b) jotta hinnannousu olisi yhtämittäinen, sen on oltava jatkunut vähintään kuuden kuukauden ajan.

24. Tähän mennessä käytyjen keskustelujen ja muun kahdenvälisen yhteydenpidon perusteella puheenjohtajavaltio katsoo, että lisämuutokset näihin kriteereihin tai muut 27 a artiklan tekstiin tehtävät muutokset saattaisivat niukentaa yleisen kompromissin tällä hetkellä saamaa kannatusta.
25. Useat valtuuskunnat ovat tässä yhteydessä viitanneet lannoitteiden hintojen nousuun. Puheenjohtajavaltio panee merkille, että komission äskettäisessä tiedonannossa ”Lannoitteita koskeva toimintasuunnitelma: Kumppanuus EU:ssa tuotettujen lannoitteiden saatavuuden, kohtuuhintaisuuden ja strategisen riippumattomuuden varmistamiseksi”⁸, annettu 19. toukokuuta 2026, komissio toteaa seuraavaa:
- (a) ”Komissio aikoo parantaa mekanismeja edelleen, muun muassa tekemällä yhteistyötä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa siltä osin kuin on kyse ehdotuksista mahdollisiin CBAM:n kiertämiseen liittyviin riskeihin puuttumiseksi, siten, että se myös tukee tehokkaasti EU:n lannoitesektoria ja vähentää EU:n maatalousalan tuontiriippuvuutta kokonaisuudessaan.” sekä
- (b) ”Tarvitaan myös vankempaa tietopohjaa lannoitteiden sääntelykehyksen vaikutuksista viljelijöihin. Sen vuoksi komissio tekee perusteellisen arvioinnin siitä, miten hiilirajamekanismin ja päästökauppajärjestelmään liittyvät kustannukset siirretään viljelijöiden maksamiin lannoitteiden hintoihin ja viime kädessä elintarvikkeiden hintoihin. Näin parannetaan hintakehityksen näyttöpohjaa maatilojen tasolla.”
26. Puheenjohtajavaltio ehdottaa tämän valossa, että valtuuskunnat hyväksyisivät 27 a artiklan nykyisessä muodossaan osana neuvoston neuvotteluvalluutusta lähtökohdaksi neuvotteluille Euroopan parlamentin kanssa.

⁸ ST 9437/26.

c) ***Syrjäisimmät alueet: säännökset CBAM-velvoitteista vapauttamisesta (CBAM-asetuksen mahdollinen uusi 2 artiklan 13 kohta)***

27. Siitä lähtien, kun neuvostossa on neuvoteltu tästä aiheesta, yksi jäsenvaltio on johdonmukaisesti vaatinut, että CBAM-asetukseen lisätään erityisiä säännöksiä (uusi 2 artiklan 13 kohta), jonka nojalla syrjäisimmille alueille tuotavat tietyt rakennusmateriaalit⁹ (tai vaihtoehtoisesti sementtituoteperheisiin kuuluvat tavarat), jotka on tarkoitettu yksinomaan paikalliseen kulutukseen, voitaisiin väliaikaisesti vapauttaa CBAM-asetuksesta seuraavista taloudellisista seurauksista.
28. Kysymys otettiin esille myös Ecofin-neuvoston kokouksessa maaliskuussa 2026.¹⁰ Pyyntöä perustellaan sillä, että osa syrjäisimmistä alueista sijaitsee niin kaukana EU:n manneralueesta, että ne ovat erityisen riippuvaisia tuonnista, eikä monissa tapauksissa ole olemassa realistisia vaihtoehtoja hankintalähteiden vaihtamiseksi ”vihreämmiksi”. Näin ollen CBAM:n vaikutus saattaisi tällaisissa tapauksissa olla suhteeton kustannusten nousun näkökulmasta, erityisesti kun on kyse rakennusmateriaaleista. Lisäksi esitetään, että hyvin kohdennetun vapautusmekanismin ympäristövaikutukset olisivat vähäiset ja että petosriski voidaan minimoida asianmukaisella valvonnalla ja suojaustoimilla.
29. Pyyntö ei kuitenkaan ole tähän mennessä saanut riittävää tukea muilta jäsenvaltioilta. Huolta herättävät ennen kaikkea tarve säilyttää CBAM:n johdonmukaisuus ja tehokkuus sekä suuri petosten riski, ja nämä saattavat olla painavampia kuin tällaisesta vapautuksesta mahdollisesti saatavat hyödyt.

⁹ Lueteltu asetuksen (EU) 2024/3110 liitteessä VII (ja joilla ei ole ”CE”-merkintää).
¹⁰ ST 7055/26.

30. Puheenjohtajavaltio toteaa, että komissio työskentelee jatkuvasti syrjäisimpiin alueisiin liittyvien kysymysten parissa ja pitää yllä kattavaa yleiskuvaa tilanteesta, myös SEUT 349 artiklan yhteydessä.
31. Vuoden 2026 työohjelmassaan komissio ilmoittaa aikovansa laatia uuden aloitteen, tiedonannon syrjäisimpiä alueita koskevasta strategiasta¹¹. Lisäksi komission äskettäin julkaisemassa kannanottopyynnössä¹² mainitaan mahdollisuus antaa lainsäädäntöaloite eli ehdotus asetukseksi EU:n syrjäisimpiä alueita koskevista toimintapolitiikkojen yksinkertaistamistoimenpiteistä.
32. Tässä avautuu mahdollisuus arvioida tarkemmin, onko asian suhteen tarvetta monialaisille EU-tason toimenpiteille ja mikä olisi tarkoituksenmukaisin ratkaisu (tarvitaanko nimenomaan muutos CBAM-asetukseen vai voitaisiinko nämä huolenaiheet ratkaista muilla politiikkatoimilla).
33. Tätä taustaa vasten puheenjohtajavaltio ehdottaa, että syrjäisimpiä alueita koskevaa kysymystä ei kompromissin hengessä ratkaistaisi tässä vaiheessa muuttamalla CBAM-asetusta.

¹¹ ST 14261/25 ADD 1 (liite I, kohta 22).

¹² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/15713-EUn-syrjaisimpia-alueita-koskeva-strategia_fi (Viite: Ares(2025)9919727 – 17.11.2025).

IV SEURAAVAT VAIHEET

34. Puheenjohtajavaltio katsoo, että asiakirjassa ST 10209/26 olevassa kompromissitekstissä on nyt saatu aikaan tasapainoinen ratkaisu ja vastattu valtuuskuntien huolenaiheisiin ja että se on hyvä lähtökohta neuvottelujen saattamiselle päätökseen.
 35. On myös syytä muistaa, että monia CBAM:n näkökohtia tarkastellaan säännöllisesti uudelleen CBAM-asetuksen 30 artiklan mukaisesti, eli työtä jatketaan kestävien ja pysyvien ratkaisujen löytämiseksi.
 36. Tämän perusteella neuvostoa pyydetään hyväksymään yleisnäkemyksen ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2023/956 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse sen soveltamisalan laajentamisesta jatkojalostustuotteisiin ja kiertämisen estävistä toimenpiteistä, sellaisena kuin se on esitetty asiakirjassa ST 10209/26.
-